

הפרשה ואני: בשלח

ה' בוחר לעכב את בני ישראל בדרך ארצה, מהחשש ש"ינחמו" וירצו לשוב למצרים. לפעמים מה שיביא הצלחה או אי הצלחה הוא העיתוי.

בחרו אצטה שגשיתם לאחרונה ולא הצלחתם בו באיחוד.

דמיינו.. לו הייתם עושים אותי בעיתוי אחר. האם יכולה להיות תוצאה שונה?

מה הייתם ארוויחיים במאן שהרווחתם?

אם לדחייה יש מחיר... מה הייתם מפסידים במאן הפה

פרטו את ההפסד מהדחייה:

פרטו את הרווח מהדחייה:

אפ... מה
המסקנה שלכם?

"דרך הים"

בלטינית: Maris Via - ויה מריס היא דרך עתיקה עוד מתקופת הברונזה שחיברה בימי קדם את מצרים עם סוריה, אנטוליה, ומסופוטמיה איראן ועיראק של ימינו) כאשר חלק ממנה עבר בתחומה של ארץ ישראל. חשיבות הדרך היא בחיבור בין שתי האימפריות של המזרח הקדום: מצרים מדרום, שהייתה אימפריה לכל אורך הדורות. שמה המקורי של הדרך היה **דרך ארץ פלשתים**, תזכורת לעובדה שהדרך עברה דרך מישור פלשתים.

בני ישראל מגיעים למדבר ופוצחים בשורת תלונות- מחסור במים ומחסור במזון.

ה' מבקש משה להודיע לעם על כך שבכל יום יוכלו ללקט להם מן, אך אסור לשמור ממנו ליום המחרת:

הנני ממטיר לכם לחם מן-השמים; ויצא העם ולקטו דבר-יום ביומו, למען אנסנו הילך בתורתך אם-לא. (שמות טז)

- מדוע רצו בני ישראל לאסוף עוז ועוז מן?
- מדוע נאסר על בני ישראל לאסור מן?
- למה הכוונה באישים "למען אנסנו הילך בתורתך אם לא"?
- למה לא הפעם הראשונה שה' מנסה את העם בפרשה זו.. היזכרו בניסיון נוסף.

"לכל זמן ועת לכל חפץ"

א לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים:

ב עת ללדת ועת למות עת לטעת ועת לעקור נטוע:

ג עת להרוג ועת לרפוא עת לפרוץ ועת לבנות:

ד עת לבנות ועת לשחוק עת ספוד ועת רקוד:

ה עת להשליך אבנים ועת כנוס אבנים עת לחבוק ועת לרחק מחבק:

ו עת לבקש ועת לאבד עת לשמור ועת להשליך:

ז עת לקרוע ועת לתפור עת לחשות ועת לדבר:

ח עת לאהב ועת לשנא עת מלחמה ועת שלום:

(קהלת פרק ג)

- מה מבקש קהלת לומר לנו?
- האם ואין מסור זה קשור לפסוקים ולפרשנויות שקראנו?

"לא-ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם"

מדוע דווקא ענן ביום ומדוע דווקא אש בלילה?

ציירו את המחנה ואת העמודים ההולכים לפניהם ביום ובלילה

המבקש מספר שחמו היה פלאי כל כך על שכל אחד
הריש בו את הטעם האהוב עליו.
איפה טעם הייתם בוחרים מכל האפשר?

פרשת בשלח

מה בפרשה

בני ישראל יוצאים ממצרים, בצקם לא הספיק לתפוח והם מקווים שהציידה שהכינו לדרך תספיק להם למשך מסעם הארוך. הם יוצאים בבהלה לאחר שנים רבות של עבודה קשה. עם ישראל יוצא לחופש. הם מגיעים למדבר, וה' לוקח אותם בדרך קצת יותר ארוכה שלא עוברת דרך עמים אחרים כדי שבני ישראל לא יאלצו להתמודד עם מלחמה. משה ועם ישראל מקיימים את הבטחתם ליוסף ומעלים יחד איתם את עצמותיו ממצרים.

במסעם במדבר מלווים אותם עמוד האש שמאיר להם את הלילה ועמוד הענן ששומר עליהם ומראה את הדרך. בני ישראל מגיעים לים סוף ומבחינים שפרעה וצבאו רודפים אחריהם. הם זועקים אל ה', חוששים שהם עומדים למות במדבר. משה מבטיח להם כי הם עומדים לחזות בפלא גדול ושאינן להם סיבה לחשוש כי ה' יושיע אותם. "ה' יִלְרָחֵם לְכֶם וְאַתֶּם תִּחְרְשׁוּן." (שמות י"ד י"ד) ה' מצווה את משה להרים את המטה שלו מעל הים ולבקוע אותו. "....וַיִּשְׁעֵם אֶת הַיָּם לְחַרְבָּה וַיִּבְקַעַת הַיָּם" (כ"א). הים נבקע, ובני ישראל הולכים ביבשה במקום שלפני רגע היה בו ים. "וַיִּבְאֵר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבֵּשָׁה" (כ"ב). המצרים רודפים אחרי ישראל אל תוך הים וכאשר בני ישראל מסיימים לחצות אותו, משה מרים את המטה בשנית, המים חוזרים למקומם, ופרעה וכל צבאו טובעים בים. בני ישראל נרגשים ושמחים, מודים על הנס הגדול שארע להם ואומרים שירה לפני ה', "שירת הים" המספרת על הנס הגדול "אֲזַיְשִׁיר מִתְּשֵׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַנְּשִׁירָה הַזֹּאת לְה'... (ט"ו א'). גם מרים אחות משה ואהרון יוצאת עם הנשים בריקוד של שמחה "בתופים ובמחולות". אחרי קריעת הים הולכים בני ישראל במדבר ולא מוצאים מים לשתייה. הם מגיעים למקור מים אך הם מרים. העם מתלונן למשה והוא צועק אל ה' שמראה לו עץ מסוים שישיע להשליך אל המים המרים ולהמתיק אותם. וכך היה.

אך העם ממשיך להתלונן: הפעם על כך שאין מספיק אוכל. ה' מביא לעם "לחם מן השמים", ובני ישראל מכנים אותו "מן". בבוקר הם יוצאים ללקט אותו ולוקחים ממנו "עומר לגולגולת" כמות שמספיקה בדיוק ליום אחד לכל אחד מבני המשפחה ואסור לשמור ממנו ליום הבא, כי בכל יום ה' יוריד אליהם מן טרי. היו אנשים שלמרות ההוראה שמרו ליום הבא, וגילו שבבוקר הוא התליע והבאיש ולא יכלו לאכול ממנו. ה' מצווה את העם ללקט ביום השישי כמות כפולה של מן לקראת היום השביעי – שבת, שביום זה יש לשבות ממלאכה ולא לצאת מהמחנה. העם מצווה לראשונה במצוות השבת ועל המנוחה ביום השביעי. בני ישראל מגיעים לרפידיים ושם העמלקים מגיעים להילחם בהם.

משה מרים את ידיו אל השמיים, כאשר ידיו של משה מונפות מעלה עם ישראל גובר על עמלק. ידיו של משה כבדות ואהרון וחור תומכים בו להרימן. ישראל מנצחים את עמלק בקרב.

”כי קרוב הוא”

רגע של קריאה יחפה.

”וַיְהִי בְשֻׁלַח פְּרֻעָה אֶת-הָעָם וְלֹא-נָחַם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֲרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרֹב הוּא כִּי אָמַר אֱלֹהִים פֶּן-יִנָּחַם הָעָם בְּרֹאֲתָם מִלַּחְמָה וְשָׁבוּ מִצְרִימָה. וַיִּסַּב אֱלֹהִים אֶת-הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם-סוּף וַחֲמָשִׁים עָלוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל מֵאֲרֶץ מִצְרָיִם”

(שמות יג, יז-יח)

- שימו לב למילים עם השורש נ.ח.ם. האם לשתי המילים אותה משמעות? האם יש ביניהן קשר? איזו משמעות יש לשורש נח"ם בעברית? האם המשמעות הזאת מתאימה לפסוקים?

ה' נמנע מלקחת את בני ישראל אל ארץ כנען בדרך הקצרה והמהירה, ובוחר לקחת אותם בדרך עקיפה וארוכה יותר.

- מדוע לפי הפסוקים בוחר ה' בדרך הארוכה?
- ”בְּרֹאֲתָם מִלַּחְמָה” – איזו מלחמה היו בני ישראל עלולים לפגוש?
- ”וְשָׁבוּ מִצְרִימָה” – מדוע חושש ה' שמא יחזרו בני ישראל מצריימה? האם קיים סיכוי שירצו לחזור אחרי כל מה שעברו שם?

”וְאֵלּוּ הָיוּ נֹאצִים לְהִלָּחֵם בְּכַנְעַנִי וּבְעַמְלָקִי בְּכִנִּיתָם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָיוּ מִיֵּד חוֹשְׁשִׁים וּמִתְחַרְטִים וְחוֹזְרִים מִצְרִימָה שֶׁהִיְתָה קְרוּבָה מֵאֵז לְאֶרֶץ כְּנָעַן.”

(רש"י)

”אחר הקב"ה: אק אני מביא עכשיו את ישראל לארץ מ'ד מחזיקים אדם בשדהו ואדם בכרמו והם בטלים מן התורה אלא אקפס במדבר ארבעים שנה שיהיו אוכלין מן ושותין מ' הבאר והתורה נבאלת בזופן.”

- איזה פירוש קרוב יותר לפסוקים בעיניכם?
- האם הדרך העקיפה מנעה מעם ישראל מלחמה בהמשך הדרך?
- ככל הידוע לכם מדברי ספרי נביאים, האם הדרך הארוכה הועילה לעם ישראל לקיים את התורה בהגיעם ארצה?

פרשת בשלח לימוד ושיח

מהאיטון

נַחַם

- מקבל ניחומים
- (על) מתחרט (ספרותי/ מקראי)
- בכמה מקומות בתנ"ך נַחַם פירושו 'ריחם', כלומר הצטער על סבל האחר: "כִּי יִנָּחֵם ה' מִנְּאֻקָּתָם [=בגלל נאקתם] (שופטים ג, יח), "שׁוֹבָה ה' עַד מִתִּי, וְהִנָּחֵם עַל עֲבֹדֶיךָ" (תהלים צ, ג).

"לכל זמן ועת לכל חפץ"

פרשת בשלח יוצרים

א לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים:
 ב עת ללדת ועת למות עת לטעת ועת לעקור נטוע:
 ג עת להרוג ועת לרפוא עת לפרוץ ועת לבנות:
 ד עת לבכות ועת לשחוק עת ספוד ועת רקוד:
 ה עת להשליך אבנים ועת כנוס אבנים עת לחבוק ועת לרחק מחבק:
 ו עת לבקש ועת לאבד עת לשמור ועת להשליך:
 ז עת לקרוע ועת לתפור עת לחשות ועת לדבר:
 ח עת לאהב ועת לשנא עת מלחמה ועת שלום:

(קהלת פרק ג)

- מה מבקש קהלת לומר לנו?
- האם ואיך מסר זה קשור לפסוקים ולפרשנויות שקראנו?

ה' בוחר לעכב את בני ישראל בדרך ארצה, מהחשש ש"ינחמו" וירצו לשוב למצרים. לפעמים מה שיביא הצלחה או אי הצלחה הוא העיתוי.

בחרו מעשה שעשיתם לאחרונה ולא הצלחתם בו במיוחד.

דמיינו... לו הייתם עושים אותו בעיתוי אחר. האם יכולה להיות תוצאה שונה?

מה הייתם מרוויחים במאן שהרווחתם?

כך נדחיה ים נחיר... מה הייתם מפסירים במאן הלא

PK המעשה אותו מעשה
 נדוע המאן משנה את
 התוצאה?

אם... מה המסקנה
 שלכם?

פרטו את ההפסד מהדחיה:	פרטו את הרווח מהדחיה:
-----------------------	-----------------------

דף לפרשה

ענו על השאלות והמשימות בדף לפרשה

שיר לפרשה:

שיר נבואי קוסמי עליז

מילים: עלי מוהר ויוני רכטר לחן: עלי מוהר

להאזנה

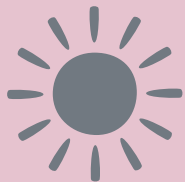
השיר נכתב בהשראת הליווי הצמוד של בני ישראל במדבר: "ה' הלך לפניָהם יומם בעמוד ענן לנחותם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה. לא-ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם.."

(שמות יג, כא-כב)

• אל מי פונה לדעתכם השיר?

• במה שונה עמוד האש ועמוד הענן בשיר מאלו שבפרשה?

"לא-ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם"

מדוע דווקא ענן ביום ומדוע דווקא אש בלילה?

ציירו את המחנה ואת העמודים ההולכים לפניהם ביום ובלילה

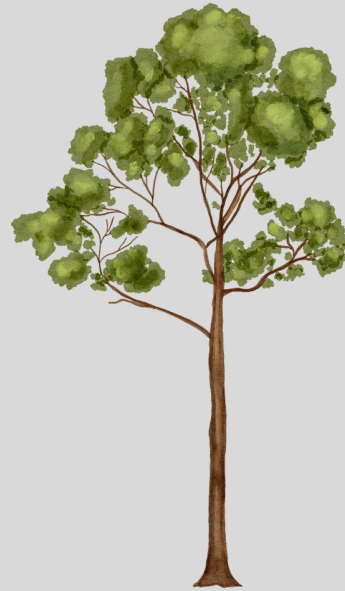
פרשת בשלח

שרים יחד

"כמו העץ שקם לתחייה מן השלכת משהו בך יאמר לך המשך"

(שיר נבואי קוסמי עליז/ עלי מוהר ויוני רכטר)

שבת שלום!